

## שליחות יד בפקדון – מחלוקת רב ישמעאל ורבי עקיבא – 1157

### בבא מציעא דף מ: מ"א.

(משנה). המפקיד חבית אצל חבירו ולא יחדו לה בעלים מקום (רש"י: מקום בבית שומר, לומר לו זוית זו השאילני), וטלטלה ונשתברה, אם מתוך ידו נשברה, לצורכו (להשתמש בה) - חייב, לצורכה (שהיתה במקום התורפה וקרובה להשתבר) - פטור. אם **משהניחה נשברה, בין לצורכו בין לצורכה - פטור.**

יחדו לה הבעלים מקום, וטלטלה ונשברה, בין מתוך ידו **ובין משהניחה**, לצורכו - חייב, לצורכה - פטור (אם משהניחה שכילה תשמישו הושיבה במקום משתמר, בין שטלטלה לצורכה בין שטלטלה לצורכו, פטור. ובגמרא פריך מאי שנא לא יחדו מיחדו).

### נשברה לאחר שהניחה בחזרה במקום המשתמר:

|                 |                  |               |
|-----------------|------------------|---------------|
|                 | לא היה יחדו מקום | היה יחדו מקום |
| נטל לצורך החבית | פטור             |               |
| נטל לצורך עצמו  | פטור             | חייב          |

מה טעם החילוק בין הרישא לסיפא ?

גמרא. הא מני (הא דקתני רישא דאם משהניחה נשברה, אף על פי שלצורכו נטלה מתחלה פטור, דאמר משהחזירה הרי היא ברשות הבעלים כבתחלה ואינו עליה אלא כשומר חנם, ופטור על אונסיה ואף על פי שלא הודיע לבעלים לומר נטלתיה והחזרתיה - הו"א השבה, רבי ישמעאל היא כו'). רבי ישמעאל היא, דאמר לא בעינן דעת בעלים. דתניא: הגונב טלה מן העדר וסלע מן הכיס למקום שגנב יחזיר, דברי רבי ישמעאל. רבי עקיבא אומר, צריך דעת בעלים (ואם לא הודיעם, חייב באחריותם אם מת או נגנב, מדשקליה קם ליה ברשותיה, והשבה בלא ידיעה, לאו השבה היא),

אי רבי ישמעאל, מאי איריא לא יחדו אפילו יחדו נמי ? - לא מיבעיא קאמר, לא מיבעיא יחדו - דמקומה הוא (וכיון שבאותו מקום החזירה, חזרה גמורה היא), אלא אפילו לא יחדו, דלאו מקומה הוא - לא בעינן דעת בעלים.

אימא סיפא: יחדו לה הבעלים מקום, וטלטלה ונשברה, בין מתוך ידו בין משהניחה, לצרכו - חייב, לצרכה - פטור? אתאן לרבי עקיבא (תירוצא הוא), דאמר בעינן דעת בעלים - אי רבי עקיבא מאי איריא יחדו? אפילו לא יחדו נמי ? - לא מיבעיא קאמר, לא מיבעיא לא יחדו דלאו מקומה הוא, אלא אפילו יחדו נמי, דמקומה הוא - בעינן דעת בעלים.

רישא רבי ישמעאל וסיפא רבי עקיבא ? - אין, דאמר רבי יוחנן: מאן דמתרגם לי חבית אליבא דחד תנא מובלנא מאניה בתריה לבי מסותא.

תרגמה רבי יעקב בר אבא קמיה דרב: שנטלה על מנת לגזולה (דתיקו כולה **כחד תנא** (=רבי ישמעאל)<sup>1</sup> ובתרי טעמי; רישא שהחזירה למקומה, דכל מקום שהחזירה מקומה היא, דהא לא יחדו לה מקום, וסיפא - שהחזירה למקום שאינה מקומה, כדמסיים במסקנא, דהא דמסקינן בסיומא 'וסיפא שהניחה במקום שאינה מקומה' - אתרצתא דכולהו קאי, אדר' יעקב ואדר' נתן ואדרב ששת, ומשום דהניחה חוץ למקומה לא הו"א חזרה<sup>2</sup>. וכגון שנטלו מתחלה על מנת לגזולה - והיינו לצרכו דמתניתין, דאילו לשאלה בעלמא ולתשמיש, כיון דלאו גזילה הוא - סגי לה בהשבה כל דהו, וכל מקום שהניחה פטור באונסין, אבל משום דגזולה הוא, ובגזילה כתיב והשיב, וזה שהניחה למקום שלא יחדו לה בעלים - לא הו"א השבה).

### הסבר המקרה על פי רבי יעקב בפירוש רש"י:

|                               |                                    |                                                        |
|-------------------------------|------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| היה יחדו מקום והשיב למקום אחר | לא היה יחדו מקום והשיב למקום כלשהו | היה יחדו מקום והשיב למקום והשיב (לא מפורש בגמ').       |
| חייב באונסין                  | פטור                               | לא פורש. מסברא פטור לרבי ישמעאל                        |
| נטלה לצורכו - לגזל            | כל מקום שהניחה פטור באונסין        | מסתבר שפטור לא גרע משני המקרים הקודמים של שאלה ושימוש. |

### חשוב:

✚ מדוע "שאלה ותשמיש" אינם כמו גזל ממש ? האם ר' יעקב חולק על דין "שואל שלא מדעת - גולץ" ?

<sup>1</sup> לקמן בגמ' 'וכולוהו ר' ישמעאל' ופירש רש"י: "אשינוייה דכולהו קאי, אדרבי יעקב, ואדר' נתן, ואדרב ששת).

<sup>2</sup> פירוש שלשה אמוראים בהמשך הסוגיא מבארים את המשנה אליבא דחד תנא (רבי יעקב, ר' נתן בר אבא, רב ששת) ועל פי כולם המציאות בסיפא של המשנה היא שמעיקר יחדו מקום לפקדון (כמפורש במשנה) אבל החזרת הפקדון לא היתה למקום שהיה מיוחד לפקדון

מה יאמר רבי עקיבא בכל המקרים הללו ?

### תוס' ד"ה "שנטלה"

והיינו חסרון שהכל גוזל ונטל לצורך עצמו.

### המשך הגמרא

תרגמה רבי נתן בר אבא קמיה דרב: שנטלה על מנת לשלוח בה יד. (ור' נתן תרגמה - דאפילו לא נטלה על מנת לגזולה כו' אלא על מנת לשלוח בה יד וליטול מקצתה, ולא נטל<sup>3</sup> - אפילו הכי קמה ליה ברשותיה כולה, והוא לא גזילה, ובעיא השבה, ובמקום שאינו מקומה לאו השבה היא,

### תוספות ד"ה "שנטלה"

פירוש, ליטול מקצת אע"פ שלא נטל אותה מקצת - חייב בכולה, כדאמר שלחי פרקין (מד.), לא נטל, נטל ממש, אלא כיון שהגביה ליטול אע"פ שלא נטל, אבל למ"ד על מנת לגזולה, דבעי חסרון, אם הגביה יטול קצת אינו חייב עד שיטול המקצת כיון דבעי חסרון... הסבר המקרה על פי רבי נתן בר אבא בפירוש רש"י:

| היה יחוד מקום והשיב למקום אחר                              | לא היה יחוד מקום והשיב למקום כלשהו | היה יחוד מקום והשיב למקום אחר   | היה יחוד מקום והשיב למקום אחר |
|------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------|-------------------------------|
| חייב באונסין                                               | פטור                               | לא פורש. מסברא פטור לרבי ישמעאל | מקום (לא מפורש בגמ').         |
| נטלה לשלוח בה יד וליטול מקצתה ולא נטל (וכ"ש אם נטל לגזולה) |                                    |                                 |                               |

### המשך סוגיית הגמרא

במאי קמיפלגי? בשליחות יד צריכה חסרון. מאן דאמר לגזולה - קסבר: שליחות יד צריכה חסרון<sup>4</sup>. ומאן דאמר לשלוח בה יד, קסבר: שליחות יד אינה צריכה חסרון<sup>5</sup>

(שליחות יד - שחייבו הכתוב עליו אפילו נאנסה, כדכתיב (שמות כב) ומת או נשבר או נשבה [וגוי] שבועת ה' תהיה בין שניהם אם לא שלח ידו וגוי<sup>6</sup>, דמשמע הא שלח - נתחייב שוב במיתתה ובשביתה. צריכה חסרון - לא הוי שליחות יד להעמידה ברשותו אלא אם כן חסרה). מתקיף לה רב ששת: מידי נטלה קתני? טלטלה קתני (רש"י לעיל: ורב ששת לא שביק דליסימו לתירוציהו<sup>7</sup>, ואתקיף: מידי נטלה קתני כו', ומיהו, סיומא דמילתא דמסקנא וסיפא שהניחה במקום שאינו מקומה - אכולהו קאי. מידי נטלה קתני - דמשמע שנטלה לעצמו. טלטלה קתני - לתשמיש בעלמא, משמע לצרכו דמתניתין).

אלא אמר רב ששת: הכא במאי עסקין - כגון שטלטלה להביא עליה גוזלות (לעלות עליה כדרך סולם ליטול גוזלות מקן גבוה, ואפילו הכי הויה גזילה למיקם ברשותיה עד דעביד השבה, דקסבר: שואל שלא מדעת בעלים גזלן הוא). וקא סבר: שואל שלא מדעת גזלן הוי,

הסבר המקרה על פי רב ששת בפירוש רש"י:

| היה יחוד מקום והשיב למקום אחר                                                         | לא היה יחוד מקום והשיב למקום כלשהו | היה יחוד מקום והשיב למקום אחר   | היה יחוד מקום והשיב למקום אחר |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------|-------------------------------|
| חייב באונסין                                                                          | פטור                               | לא פורש. מסברא פטור לרבי ישמעאל | מקום (לא מפורש בגמ').         |
| נטלה לשימוש כסולם ומסתבר שכ"ש בשני המקרים האחרים (אא"כ חולק על שליחות יד צריכה חסרון) |                                    |                                 |                               |

וכולה רבי ישמעאל היא, וסיפא שהניחה במקום שאינה מקומה וכולה ר' ישמעאל היא - (אשינויא דכולהו קאי, אדר' יעקב ואדר' נתן ואדרב ששת. וסיפא שהניחה במקום שאינה מקומה - אבל רישא, כל מקום שהניחה מקומה היא). ורבי יוחנן: הניחה - במקומה משמע. (ור' יוחנן - דאמר לעיל מאן דמתרגם לי כו'. הניחה במקומה משמע - הלכך לא מיתוקמא כרבי ישמעאל).

<sup>3</sup> חברותא מסכת בבא מציעא דף מא. "תרגמה רבי נתן בר אבא קמיה דרב למה ששינו שאם טלטלה לצורכו נתחייב באונסיה, דהיינו בכגון שנטלה והגביהה לחבית על מנת לשלוח בה יד, כלומר: על מנת ליטול ממנה מקצתה לעצמו, ואף שלבסוף לא נטל; ומדין "שליחות יד" הרי הוא נעשה גזלן על כל החבית".

<sup>4</sup> מה הוא החסרון? ניתן לפרש עצם זה שלקח לעצמו. ולמ"ד אין צריכה חסרון - כיון שהגביה חלק על מנת לחסר מתחייב גם על החלק האחר.

<sup>5</sup> חברותא - הערות בבא מציעא דף מא עמוד א: (12). א. כתב הר"ן ד"ה הא: "אפילו מאן דאמר אינה צריכה חסרון הני מילי לומר שאם הגביה על מנת לחסרה הרי הוא כאילו חסרה, אבל... ליכא חסרון כלל ואינו עתיד לבוא... נמצא שאין כאן שליחות יד"; וכן כתב הריטב"א כאן ד"ה תרגמה: "השולח יד בפקדון, דעתו ליטול ולחסר את הכל או מקצת... ובוה נחלקו אם צריך חסרון לחייבו באונסין אם לאו", הרי שדעת לחסר ודאי בעינן; וכן מבואר ב"נמוקי יוסף"; וכן כתב הטור בתחילת סימן רצב [והועתק במחבר שם]: "שליחות יד אינה צריכה חסרון, רק שיהגביהו כדי להשתמש בו תשמיש שמחסרו אז מתחייב כאילו חסרו, אבל הגביה לעשות תשמיש שאינו מחסרו, אינו חייב משעת הגביהה...". ב. בסוף הפרק איתא בגמרא, שהגביה את החבית על מנת ליטול ממנה רביעית, הרי הוא חייב אף על פי שלא נטל, ואפילו למאן דאמר: "שליחות יד צריכה חסרון", ומשום שניחא לו שלא ליטול כעת את הרביעית מתוך החבית, כי טוב הוא לה שתשתמר בתוך שאר היין שבחבית כדי שלא תחמיץ; וכתב שם הריטב"א לבאר: "דבעלמא שליחות יד צריכה חסרון, דכל כמה שלא חסרה אמרינן שלא גמר בדעתו לגזול, ומהדר הדר ביה, אבל הכא אינה צריכה חסרון, ומה שלא נטל אינו מפני שלא גמר בדעתו לגזול, אלא לפי שהיין אינו משתמר אלא בכלי מלא הניחו שם, וכיון דכן הוה ליה כאילו נטל כבר, וחזר והניחו שם להשתמר"; ומיהו מדברי הר"ן שהובאו בהערה 13 אות ב, אין נראה כן.

<sup>6</sup> מדוע רש"י מציין לפסוק של שומר שכר?  
<sup>7</sup> שתירוצו הוא שטלטל על מנת ליטול וכו' - כמבואר לעיל.

ולגבי "יחוד מקום" עיין רש"י בפירושו למשנה – שהדגיש: "השאלני זוית זו" מה המשמעות? מה הדין אם לא אמר לשון "השאלני"?

#### בית הבחירה למאירי מסכת בבא מציעא דף מ עמוד ב

ופירוש המשנה לפי מה שעלה בידינו מסוגיית הגמרא כך הוא המפקיד חבית של יין או של שמן אצל חבירו ולא ייחדו לה הבעלים מקום בבית השומר לומר לו זוית זו השאלני למקום חבית זו ונמצא שכל הבית נמסר לו למקום החבית

#### תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף פה עמוד א

ת"ש, ארבע מדות במוכרין: עד שלא נתמלאה מדה - למוכר, משנתמלאה מדה - ללוקח; בד"א - במדה שאינה של שניהן, אבל אם היתה מדה של אחד מהן - ראשון ראשון קנה; במה דברים אמורים - ברה"ר ובחצר שאינה של שניהן, אבל ברשות מוכר - לא קנה עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו; ברשות לוקח, כיון שקבל עליו מוכר - קנה לוקח; ברשות הלה המופקדים אצלו - לא קנה עד שיקבל עליו או עד שישכור את מקומו.

#### רשב"ם מסכת בבא בתרא דף פה עמוד א

המופקדין אצלו - שהפקיד שם מוכר פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו לצורך פירותיו למכור ולמדוד פירותיו בביתו כדרך כל הנפקדים. עד שיקבל עליו - נפקד במצות מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות באשר הוא שם או שישכור

#### מחנה אפרים הלכות שומרים סימן ג

והיה נראה לומר דכל זה מיירי בשלא משך השומר אלא שהמפקיד הניחו ברשותו של נפקד (=שאז יש לדון האם היתה קבלת שמירה מצידו של הנפקד), אבל אם משכו הנפקד בידו אחר שאמ"ל שמור לי זה, אז אליבא דכ"ע כאלו קביל שמירה בהדיא דמי. וכן נראה מדברי ר' ירוחם כנ"ל שכתב ז"ל שומר שמשך חייב מיד ואם א"ל שמור לי זה וא"ל הנח לפני נעשה שומר מיד דכל השומרים חייבים כשקבלו עליהם לשמור בלי שום משיכה עכ"ד. ולכאורה איכא לאקשווי דתחלה כתב שומר שמשך דמשמע דבעי משיכה ולבסוף כתב דכל שקבל עליו לשמור חייב בלי שום משיכה?

אבל לפי מ"ש אתי שפיר ומשך דנקט ברישא לאשמועינן דכל שמשכו בידו כאלו קביל עליו לשמור בהדיא דמי אבל כי לא משכו אלא שהניחו המפקיד שם ברשותו אז צריך שיקבל עליו הנפקד עליו לשמור ויאמר לו הנח לפני.

האמנם מפירוש רש"י בפרק משילין דף מ' ע"א לכאורה אין נראה כן שהרי גבי ההיא דמשני תלמודא בשייחד להם קרן זוית **פירש רש"י דאושלי ביתא הוא** ורב איירי דמשכן וקביל עליו שמירה משמע דאליבא **דרבי אפי' כי משך השומר עדין לא מתחייב עד שיקבל עליו שמירה**.

והייתי ר"ל דמ"ש רש"י דמשכן וקביל שמירה לאו למימרא דקביל שמיר' בפירוש אלא כל שמשכן בידו אחר שאמ"ל שמור לי זה הרי הוא כאלו קביל שמירה בפירוש. והשתא מתיישב מאי דהוה קשה דאמאי איצטרך לאוקומיה למתני' **בשייחד להם קרן זוית** ומאי אירייא ייחד לימא דמיירי בסתמא שלא קבל עליו שמירה בהדיא, אם לא שנאמר דכל שמשכו הנפקד ה"ז כאלו קביל שמירה בהדיא.

ולפי דרכנו למדנו שאם אמר לו הנפקד בעת שמשך מיד המפקיד "בזוית זו אני מניח אותו" אין זה קביל שמירה כי אם ביתא הוא דאושיל ליה.

אבל צריך להבין לפי זה הא דתנן בפרק המפקיד דף מ' המפקיד חבית אצל חבירו ולא יחדו הבעלים מקום וטלטלה ונשברה אם משהניחה נשברה פטור יחדו הבעלים מקום ה"ז חייב ופירש רש"י ז"ל יחדו הבעלים מקום בבית שומר לומר זוית זו השאלני ע"כ. וצריך להבין הא כיון שייחדו הבעלים מקום ברשותא דבעלים קיימא והכי אמרי' בפרק משילין אמתני' דמי שהיו פירותיו אצל חבירו ואם עירב הוא פירותיו כמוהו מקשה ואי אמרת כרגלי מי שהפקיד אצלו כי עירב הוא מאי הוי, ומוקי לה בשייחד לו קרן זוית ופי' רש"י ז"ל דאושולי ביתא הוא הלכך ברשות המפקיד הם ע"כ. וא"כ מאי קאמר ר"י מאן דמתרגם לי חבית אליבא דחד תנא וכו' לוקמה כולה כר"י ורישא היינו טעמא משום דיד שומר כיד הבעלים וסיפא היינו טעמא כיון שייחדו הבעלי' מקום ברשותא דבעלים קיימא ומשום הכי אפילו הניחה במקומה חייב וכדאמר רב זביד בפר' הגוזל בתרא דף קי"ח ע"ב דכל שאינו ברשותו לא מיקרי השבה. אלא משמע דמתני' דקתני יחדו הבעלים מקום חייב משוי' חיובא דשמירה קא אתי. וכן נראה מדברי הרמ"ה שכתב דבייחד לו מקום חייב הנפקד בשמירתו והביאו הטור בסי' רצ"ב. וכן נמי יש לדקדק ממה שכתב הרמב"ם בהלכות י"ט וז"ל וכן מי שהיו פירותיו מופקדים בעיר אחרת ועירבו בני אותה העיר לבא אצלו לא יביאו לו מפירותיו שפירותיו כמוהו בד"א בשייחד להן קרן זוית אף על פי שהן ביד אלו שעירבו עכ"ד. ויש לדקדק בדבריו במ"ש אף על פי שהן ביד אלו שעירבו הא כיון דייחדו הבעלים קרן זוית ברשותא דבעלים קיימי,

אלא משמע דס"ל דכל המפקיד אצל חבירו אף על פי שהנפקד ייחד לו קרן זוית **ואמר לו הניחם כאן יש לו דין שומר וחייב הגם דאושולי ביתא הוא**, והיינו טעמא משום דהוי כמקבל אחריות על פירות חבירו ברשות חבירו וכמ"ש התוס' בפ"ק דפסחים גבי ייחד לו בית, ולפי זה יצא סתיר' למה שכתבתי דאם יחד לו זוית אינו נעשה שומר.

ונראה דיש לחלק בין היכא דהפקיד אצלו ויחד לו הנפקד מקום וא"ל בזוית זו תניח אותו אז הוי כאלו אמר לו איני מקבל עלי שמירה אלא מקום הוא דאושיל ליה כדי להניח אותו. אבל אם המפקיד עצמו הוא דייחד זוית כשהפקידו אצלו ואמ' בזוית זו אני רוצה שיהיה ונתרצה הנפקד אז הגם דאושיל ליה מקום שומר ג"כ הוי וכגון שא"ל המפקיד מעיקרא שמור לי:

### העדות הגרי"ש אלישיב מסכת בבא מציעא דף מא. .

נטלה ע"מ לגזלה. לרש"י אין זו שליחות יד אלא פשוט גזלן. ותוס' פי' דזוהי שליחות יד, ומשום דאין חסרון גדול מזה. ולכ' צ"ע דלמה צריך לזה, הא בפשיטות ה"ז גזלן גמור, ולמה צריך לשליחות יד? וצ"ל דהא"ל אלא דמחלוקת הרמב"ם והראב"ד פ"ד מגניבה ה"י אם שומר יכול להעשות גזלן. ותוס' סבירא ליה כהראב"ד דלא נעשה גזלן, כיון דכל מקום שנמצא החפץ הרי הוא ברשות הבעלים ואין כאן הוצאה מרשות הבעלים להחשיבו לגזלן.

### שולחן ערוך חושן משפט הלכות פקדון סימן רצב סעיף א

אין הנפקד רשאי לשלוח יד בפקדון. ואם שלח בו יד, אפילו אינו מכין לגזלו, אלא להשתמש בו, קם ליה ברשותיה וחייב באונסים אף על פי שעדיין לא נשתמש בו, דשליחות יד אינה צריכה חסרון, רק שיגביהה כדי להשתמש בה בתשמיש שמחסרו, אז חייב כאילו חסרו. אבל אם הגביהו לעשות בו תשמיש שאינו מחסרו, אינו חייב משעת הגבהה אלא משעת תשמיש, ולא משום שליחות יד, שהרי אינו שולח בו יד כיון שאינו מחסרו, אלא מפני שהוא שואל שלא מדעת דהוי כגזלן. הגה: ואם החזירה למקום שנטלה משם, חזר להיות דינו כשומר, הואיל ולא הוי עליו מתחלה רק שואל בעלמא (מרדכי פרק הגזל בתרא). ובמעות בכי האי גוונא חייב באונסין (טור סי"א) ועיין לקמן סעיף ו'.

### תרומת הכרי חושן משפט סימן רצב סעיף ב

אבל בענייני דקדקתי בלשון הזהב בדברי רש"י ז"ל ואשכחנא בה מרגניתא, לפי שראוי לשום עיון למה הוצרכה התורה לחייב ש"י בפקדון דאטו יגרע שומר מאינש דעלמא דלאו שומר והרי המגבי' חפץ של חבירו ע"מ לגזלה משעת הגבהה מתחייב באונסין והא הש"י בפקדון נמי מכוון לגזלו, ואם שאפשר לומר שהתורה לא חידשה התשלומין בש"י אלא השבועה הוא שחידשה התורה שישבע שלא שלח בה יד וכדאמר' שלש שבועות משביעין אותו, מ"מ מרהיטת שמעתין דהמפקיד משמע להדיא דש"י לאו מתורת גזלן הוא ויש להתבונן מה ההפרש ביניהם, ומדברי הרמב"ן והרשב"א הובא דבריהם באס"ז לב"מ דף מ"א [ע"א] משמע שמחלקים בדרך זה דגזלן נוטל ע"מ שלא לשלם ושולח יד נוטל ע"מ לשלם וכ"כ בתשו' מהר"א ששון סי' ק"ב והוציא כן מדברי הנימוק"י, אבל בענייני לא יועיל דבריהם שאני אומר שאפ"י (הנגזל) [הגוזל] ע"מ לשלם נמי מתחייב באונסין דגזלן שמי' כדכתיב חבול ישוב רשע גזילה ילם, והרי השוכר שלא מדעת הוי גזלן וחייב באונסין כמ"ש ת"ה בסי' שי"ז וקבעו הרמ"א להלכה בח"מ סי' שי"ח [ס"ז] והרי השוכר נוטל ע"מ לשלם, גם מדברי התוס' ריש ב"מ [ג, ב] ד"ה ובכולי בעי דלודי משמע נמי דלא מחלקים בכך, דפירשו דהא דמייני הש"ס דל"א מיגו דחשיד אממונא חשיד אשבועה משלש שבועות שמשביעין את השומר דהיינו משבועה דלא שלחתי בו יד ואי שולח יד נוטל ע"מ לשלם הוא אין ראוי דלא תחמוד לאינשי בלא דמי משמע להו.

והנראה לי מדברי רש"י הוא כך, דגזלן לא מחייב אלא בנטל ע"מ לגזול כולה אבל אם לא נתכווין אלא ליטול מקצתו לא מתחייב אלא על מה שהי' מתכוין לגזול, אבל ש"י בפקדון חדית רחמנא לחייב על מקצתו ככולו והגבי' החביות ליטול הימנה רביעית מחייב בדמי כולה, והכי משמע נמי מתוך לשון הר"ן ז"ל המובא באס"ז פ' המפקיד [מא, א] גבי רועה שהניח מקלו ותרמילו עלי' יעש"ה, ולפ"ז הא דפליגו אמוראי בש"י אי צ"ח או לא במגבי' החביות ליטול הימנה רביעית, לא פליגו על הרביעית שנתכווין לגזלה דבזה מחייב כמו גזלן דעלמא דלאו שומר ולא פליגו אלא על שאר החביות...

### תרומת הכרי חושן משפט סימן רצב סעיף ב

ויראה בעיני לומר מילתא חדתא ומסתפינא מחבראי וכ"ש מרבתי דהשומר לא מחייב לעולם מתורת גזלן אלא מתורת ש"י חדית בה רחמנא משום דשומר ידו כיד הבעלים ואין הגבהתו מוציאו מרשות בעלים, וכמו דאמר' בחגיגה בפ"ק דף י"ד [ע"ב] באבני בנין המסורות לגיזבר עסקי' ע"ש, הן אמת שמדברי התוס' שם משמע שמטעם אחר אתי עלה וגם מדבריהם במנחות דף [ק"מ] (קא, א ד"ה אף על גב) משמע ג"כ טעם אחר ע"ש שדבריהם צריכי' ביאור רק שאין כאן מקומו, מ"מ לפי פשוטו משמע דה"ט דכיון שמופקדים הם ביד הגיזבר יד הגיזבר כיד ההקדש ול"ש התם מוציא מרשות הקדש, ואעפ"י חדית רחמנא לחייב שולח יד בפקדון גזה"כ הוא לחייב באונסין אעפ"י שאין הגבהתו קונה לו, ולפ"ז אי לאו הא חדית רחמנא לחייב ש"י בפקדון אף שמתכווין ליטול כולה לא הי' מחויב באונסין דגרע מאינש דעלמא לפי שאין לשומר יד להוציא מרשות בעלים, ואעפ"י דאמר' בהמוכר את הספינה [בב"ב פה, ב] ברשות שלו כיון שקבל עליו קנה, התם שאני דמדעת בעלי' הוא אבל שלא מדעת בעלים אין לו יד בפ"ע.

### משנת יעבץ חושן משפט מט.

לכן נראה לפי המבואר בדעת הרמב"ם דשליחות יד בפקדון הוא לא דין מיוחד בשומרין אלא הוא ככל דין גזילה ושומר הוא כאינש דעלמא והא דכתיב קרא דשליחות יד בפרשת שומרים היינו להשמיענו זה גופיה דגם בשומר שייך תורת גזילה ולא כמו שכתב תרומת הכרי...

### קהילות יעקב בבא מציעא מ

והנכון בזה מה שראיתי בספר אגודת אזוב להגר"ז ז"ל מביאלא דדעת התוס' הוא דשומר אינו נעשה גזלן לר' ישמעאל דקסבר לא כלתה שמירתו דמאחר דהוא עדיין שומר וידו כיד הבעלים אין כאן קנין גזלה שכל קנין הוא להוציא מרשות בענים והכא אכתי ברשות מפקיד הוא דיד שומר כיד בעה"ב ומשו"ה א"א לחייבו מתורת גזלן אלא מדין שלח"י ובשלח"י הא קסבר ר' יעקב ב"א דצריכה חסרון ולכן הוצרכו התוס' לבאר דבגזלת כונה מחשבא חסרון דהא אין לך חסרון גדול מזה עכ"ל ז"ל. כ"ז לר' ישמעאל אבל לרע"ק דקסבר כלתה לכאורה ...